

Dosarul nr.3ra-107/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni(judecătorul: A. Andronache)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecătorii: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinând recursurile declarate de către Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și Consiliul raional Briceni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Lavric împotriva Consiliului raional Briceni, Comisiei speciale pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice, Direcției Finanțe a Consiliului raional Briceni cu privire la repunerea în termen, anularea deciziei, încasarea valorii pentru bunurile mobile și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți prin care a fost admis apelul declarat de către Vasile Lavric și casată hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2016 Vasile Lavric a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Briceni, Comisiei speciale pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice, Direcției Finanțe a Consiliului raional Briceni cu privire la repunerea în termen, anularea deciziei, încasarea valorii pentru bunurile mobile și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 10 octombrie 2011, a primit de la Procuratura Generală certificatul nr. 21 (13)-717/11, în care se menționează că la 24 iunie 1991 familia sa a fost reabilitată. La 12 august 2014 s-a adresat la Comisia specială pentru examinarea cererilor privind restituirea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice cererea cu privire la restituirea valorii averii mobile confiscate.

Prin decizia nr.02/01 din 09 august 2016 i-a fost refuzat în admiterea cererii, deoarece cererea din 14 august 2014 a fost depusă cu omiterea termenului de 3 ani și faptul că la 26 februarie 2013 a depus cerere cu privire la dezicerea de la averea mobilă confiscată în urma represiunilor politice.

Reclamantul consideră, că această decizie contravine legislației în vigoare, împrejurărilor de fapt și urmează a fi anulată, or, certificatul de reabilitare a fost primit la 10 octombrie 2011, iar cererea a fost înaintată la 12 august 2014, respectiv,

termenul de adresare expiră la 10 octombrie 2014. Prin urmare, cererea a fost înaintată în termen, iar tergiversarea examinării ei îi este imputabilă Comisiei.

Referitor la al doilea argument a comunicat, că decizia de la averea mobilă confiscată, nu poate fi folosit ca temei de respingere a cererii deoarece, la acea dată, din lipsa documentelor necesare, nici nu pretindea, și nici nu a înaintat cerere în scris sau verbal despre restituirea averii mobile, pretinzând numai restituirea averii imobile.

Reclamantul a menționat, că cererea din 26 februarie 2013 a fost scrisă sub influența unui presing administrativ, în mod abuziv, fără o motivație logică. De facto, Comisia i-a cerut această cerere numai pentru a-i crea obstacole în viitor.

A mai indicat că pentru restituirea valorii averii mobile confiscate și nu pentru restituirea acesteia în natură, a înaintat o cerere separată și concretă la 12 august 2014, adică peste un an și șase luni, și cererea din 26 februarie 2013 nu poate avea valoare juridică.

Reclamantul Vasile Lavric a solicitat: repunerea cererii în termenul de prescripție, anularea deciziei nr. 02/01 din 09 august 2016, încasarea valorii pentru bunurile mobile în sumă de 104 950,00 de lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5 000, 00 de lei.

Prin hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătoriei Edinet, sediul Briceni cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Lavric a fost respinsă ca nefondată.

La 20 iunie 2017, Vasile Lavric, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 22 mai 2017 a Judecătoriei Edinet, sediul Briceni, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea.

Prin decizia din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de către Vasile Lavric, casată hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 22 mai 2017 și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea privind anularea deciziei Comisiei speciale nr.02/01 din 09 august 2016, a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de prescripție a cererii privind încasarea valorii pentru bunurile mobile și respinsă ca tardivă cererea privind încasarea valorii pentru bunurile mobile în sumă de 104 950,00 de lei.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 14 martie 2018 Vasile Lavric a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Vasile Lavric. A fost casată decizia din 19 decembrie 2017 a Curții de Apel Bălți. A fost remisă cauza la rejudecare la Curtea de Apel Bălți în alt complet de judecători.

Rejudecând cauza, prin decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de către Vasile Lavric, casată hotărârea din 22 mai 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni și emisă o hotărâre nouă prin care: a fost anulată decizia nr.02/01 din 09 august 2016, emisă de către Comisia specială pentru examinarea cererilor privind restituirea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice la cererea lui Vasile Lavric. A fost încasată de la Consiliul raional Briceni (din transferul din contul bugetului de stat) în folosul lui Vasile Lavric valoarea bunurilor mobile confiscate în legătură cu represiunile politice în sumă de 104 950,00 de lei. A fost încasată din contul Consiliul raional Briceni în

folosul lui Vasile Lavric cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000,00 de lei. A fost respinsă pretenția privind repunerea în termenul de prescripție.

La 08 decembrie 2018, Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat că soluția emisă de instanța de apel este neîntemeiată.

A menționat că, în urma examinării cerințelor lui Vasile Lavric de către Comisia specială la ședința din 09 august 2016 s-a constatat faptul expirării termenului de prescripție adresării conform Legii nr.186 din 29 iunie 2006, pentru modificarea și completarea Legii nr.1225 din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimilor represiunilor politice, care a stabilit termenul adresării la Comisie în cazul omiterii termenului de prescripție de trei ani de la data înștiințării despre reabilitare, deci data limită de adresare a fost 01 ianuarie 2008.

Totodată, Vasile Lavric prin cererea din 26 februarie 2013 a refuzat să-i fie restituită valoarea bunurilor mobile la care se face referire în decizia instanței de apel.

A reținut că decizia nr. 02/01 din 09 august 2016 a Comisiei speciale pentru aprecierea și restituirea valorii nominalizată a fost emisă conform prevederilor legislației în vigoare.

A solicitat admiterea cererii de recurs și casarea deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Recurenta solicită respingerea cererii de chemare în judecată a lui Lavric Vasile, deoarece este neîntemeiată.

La 11 decembrie 2018, Consiliul rational Briceni a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat, că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material, fiind interpretată în mod eronat legea, invocând ca temei de casare prevederile art. 432 lit.c) Cod de procedura civilă.

La fel, pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurentul a reiterat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în instanța de apel.

La 30 ianuarie 2019, Vasile Lavric a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel. (133-134 vol.II)

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă, că copia deciziei instanței de apel din 11 octombrie 2018, a fost recepționată la 03 noiembrie 2018 de Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și la 05 noiembrie 2018 de Consiliul rational Briceni, ce se atestă prin avizurile de recepție anexate la materialele dosarului. (f.d. 108,109)

Astfel, se constată că, Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și Consiliul rational Briceni s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile, în termen. (f.d. 115-118, 120-122)

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și Consiliul rational Briceni, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și Consiliul rational Briceni, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă,

însă din recursul declarat nu rezultă argumente privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și Consiliul rational Briceni.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Comisia specială pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice și Consiliul rational Briceni împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu